

Walka z kryzysem

Jeszcze o akcji
oddłużenia rolnictwa

Komisja międzyministerjalna dla spraw oddłużenia rolnictwa jeszcze ciągle pracuje bez ujawnienia, jak dotąd, rezultatów tej pracy. Stąd aktualność takich czy innych sugestji. Inna rzecz, że byłoby błędem przypuszczać, iż aktualność postulatów, wyrosłych z samego ośrodka kryzysu, mogą przekreślić zupełnie uchwały najbardziej nawet kompetentnego grona. W rezultacie akcja oddłużeniowa ulegnie zapewne w przyszłości niejednej zmianie.

Niejednokrotnie zwracano uwagę na konieczność upowszechnienia oddłużenia, w tym mianowicie sensie, aby nie było wierzycielności uprzywilejowanych, któreby wykorzystwały, w drodze faktycznej, ulgi przyznane formalnie rolnikom - dłużnikom. Upowszechnienie oddłużenia nie oznacza wszakże, aby ulgi w zakresie poszczególnych kategorii wierzycielności miały być „ilościowo” jednakowe. Z natury rzeczy wynika potrzeba odpowiedniego ich zróżniczkowania.

Spółród wszystkich wierzycielności, które należy choćby częściowo dostosować do poziomu kryzysu rolniczego, na najmniejszej, jeśli się tak wolno wyrazić, względy zasługują kredyty udzielone z tytułu klęsk żywiołowych oraz kredyty tak zwane celowe, czyli inwestycyjne i melioracyjne. Ujmując rzecz od strony rolnika za długi te najmniej jest on odpowiedzialny, gdyż w jednym wypadku winę ponosi taka czy inna klęska żywiołowa, w drugim — inicjatywa kredytowa banków państwowych. Kryzys rolniczy odjął tym długom wszelkie realne możliwości ich spłaty. W rezultacie odnośnym instytucjom finansowym (przeważnie państwowym z Państwowym Bankiem Rolnym na czele) — pozostało odpowiednio... pozycje w bilansach, na rachunkach wierzycielności ze znakiem zapytania.

Uważamy, że powyższa kategoria długów winna być przedmiotem najdalej posuniętego oddłużenia, do częściowego ich skreślenia włącznie.

W. D.

Bezrobocie w Polsce

Podług danych Biura Pośrednictwa Pracy Funduszu Bezrobocia tygodniowo sprawozdanie z rynku pracy wykazuje w całym kraju na 21 b. m. 298.073 bezrobotnych. W stosunku do poprzedniego tygodnia liczba pozostających bez pracy zmniejszyła się o 2.531. Warszawa wykazuje 22.349 bezrobotnych.

Sprawy Pożyczki Narodowej

W KILKU WERSZACH

SPŁATA ZOBOWIĄZAŃ OBLIGACJAMI POŻYCZKI

W najbliższym czasie ogłoszone będzie rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 21 lipca r. b. o spłacie zobowiązań obligacjami 6 proc. pożyczki wewnętrznej i o zasadach zastawu tych obligacji.

Na podstawie tego rozporządzenia Komisarz Generalny Pożyczki Narodowej może zezwolić poszczególnym instytucjom zorganizowanego kredytu, w pierwszym rzędzie wszystkim K. K. O. oraz niektórym spółdzielniom kredytowym, na dokonywanie na ich rzecz przelewu obligacji Pożyczki Narodowej, jeżeli te instytucje przejmować będą obligacje Pożyczki na poczet swych wierzycielności, powstałych przed dniem 1 stycznia r. b. po kursie emisyjnym 96 za 100. Prawo spłaty tych wierzycielności przysługuje — do wysokości zł. 300 imiennej wartości obligacji — pierwonaabywcom Pożyczki Narodowej oraz osobom, które otrzymały obligacje w drodze spadku lub na zasadzie wyroku sądowego, o ile spłata uskuteczniła będzie do dnia 31 grudnia 1935 r. Na wniosek instytucji, przyjmujących spłatę wierzycielności obligacjami Pożyczki Narodowej, wysokość dopuszczalnej spłaty obligacjami może być podwyższona.

Instytucje, które w myśl powyższych postanowień będą przyjmowały obligacje Pożyczki Narodowej na spłatę wierzycielności, będą mogły zastawiać obligacje otrzymane, jako spłatę wierzycielności. Zastw obligacji odbywać się będzie według stopy 60 za 100 imiennej wartości obligacji w instytucjach kredytowych, wskazanych przez Kom. Gen. P. N. (jako te instytucje, przewidziane są B. G. K. i P. K. O.). Zaznaczyć należy, że stopa procentowa zastawu wynosić będzie 6 i pół proc. W razie niewykupienia obligacji z zastawu Komisarz Generalny P. N. na wniosek instytucji, przyjmujących zastaw, udzieli każdorazowo zezwolenia na dokonanie przelewu obligacji na rzecz tych instytucji.

Rozporządzenie wejdzie w życie z dniem ogłoszenia.

Intencją tego rozporządzenia jest umożliwienie instytucjom kredytowym, w pierwszym rzędzie K. K. O. i spółdzielniom kredytowym, przeprowadzenie służącego, z punktu widzenia gospodarczego i społecznego, oddłużenia słabszych ekonomicznie posiadaczy Pożyczki Narodowej, którym tą drogą umożliwi się użytkowanie obligacji w racjonalny sposób. Zapewnienie prawa za zastawu dla instytucji, przyjmujących obligacje Pożyczki Narodowej, daje możliwość tym instytu-

com w razie potrzeby utrzymania odpowiedniego pogotowia kasowego. Akcja ta zależna jest od właściwego ustosunkowania się wchodzących w grę instytucji kredytowych, należy jednak przewidywać, że akcja oddłużeniowa, mająca na względzie ochronę słabego ekonomicznie posiadacza obligacji Pożyczki Narodowej, znajdzie wśród kierowników tych instytucji właściwe zrozumienie.

REGULOWANIE SKŁADEK PRZY UMOWACH UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE OBLIGACJAMI POŻYCZKI NARODOWEJ

Za parę dni ukaże się również rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 21 lipca r. b. „O warunkach przyjmowania obligacji 6 proc. pożyczki wewnętrznej przez zakłady ubezpieczeń tytułem wpłat na składki”.

Rozporządzenie daje możliwość zawierania umów ubezpieczeń na życie, przewidujących przyjmowanie części, lub całości składek obligacjami Pożyczki Narodowej, przyczem warunki, określone rozporządzeniem, przynoszą ubezpieczonemu pewne korzyści zarówno co do kursu, według którego obligacje będą przyjmowane, jak i sposobu technicznego przyjmowania składek. Zakłady ubezpieczeń, które uzyskują zezwolenie na zawieranie umów przy regulowaniu składek obligacjami Pożyczki Narodowej, będą obowiązane przyjmować obligacje zarówno na nowe umowy, jak i na częściowe pokrycie składek z tytułu umów, dawniej zawartych, z tem, że przy umowach nowych obligacje będą przyjmowane według wartości nominalnej, to jest 100 za 100, a przy umowach dawnych po kursie emisyjnym, t. j. 96 za 100 nominalu.

Według art. I władza nadzorcza, a więc Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń, może zezwolić Zakładowi Ubezpieczeń, na zawieranie umów ubezpieczeń na życie, przewidujących przyjmowanie części lub całości składek obligacjami Pożyczki Narodowej na warunkach, wyszczególnionych w paragrafach 2—4 niniejszego rozporządzenia. W art. 2—4 są zawarte warunki umowne ubezpieczeń, które są niezbędne dla uzyskania zezwolenia władzy nadzorczej na przyjmowanie wpłat na poczet składek obligacjami P. N. Zaznaczyć należy, że obligacje będą przyjmowane tylko od pierwonaabywców oraz osób, które otrzymały obligacje w drodze spadku, lub na zasadzie wyroku sądowego. W wypadku śmierci, dożyścia, lub upływu umówionego terminu ubezpieczenia, świadczenie Zakładu Ubezpieczeń będzie dokonywane wyłącznie w gotówce, niezależ-

nie od tego, że składki uiszczone były w obligacjach Pożyczki Narodowej. Wypłata świadczenia (wykupu) w przypadku rozwiązania umowy przez ubezpieczającego dokonywana będzie w obligacjach Pożyczki Narodowej według ich wartości imiennej, i to w miarę możliwości w tych samych obligacjach, które zostały przyjęte na uiszczenie składek. Pożyczki pod zastaw polis udzielane będą jedynie do wysokości gotówkowej części wykupu. Komisarz Gen. P. N. udzieli zezwolenia na przelew obligacji, dokonywane na rzecz zakładów ubezpieczeń, zgodnie z zasadami omawianego rozporządzenia. Rozp. wejdzie w życie z dniem ogłoszenia.

WPŁYWY Z POŻYCZKI WYNIOSŁY 316,7 MILJ. N. ZŁ.

Wpływy z Pożyczki Narodowej wyniosły na dzień 23 b. m. włącznie kwotę zł. 316.702.695,93 przy czym stan wpływów w miesiącu bieżącym jest lepszy od wpływów z tej samej ilości dni czerwca o zł. 300 tys.

Uwzględniając wpływ raty sierpnowej oraz spodziewane uzupełnienia kwot za subskrypcję przez bardziej opieszalszych subskrybentów w terminie ostatecznym — należy stwierdzić, że zaległości z

tytułu zaciągniętych przez subskrybentów zobowiązań będą zupełnie nieznaczne. Ścisłe obliczenie wpływów nastąpi po całkowitem zamknięciu wpłat za subskrypcję.

POŻYCZKA NARODOWA
A BUDŻET

Jeszcze dotąd nie dowiedzieliśmy się, jaka jest wysokość wpłaty z Pożyczki Narodowej w miesiącu czerwcu na rachunek dochodów budżetowych. Z wydanego w swoim czasie oficjalnego komunikatu wiadomo tylko, że suma tej wpłaty tkwi ukryta w tak zwanych dochodach administracyjnych, które w czerwcu wyniosły zł. 50 milionów. W kwietniu i maju te dochody administracyjne wyniosły zł. 79 milionów, z czego zł. 40,8 milionów stanowiła wpłata z pożyczki narodowej, czyli więcej niż połowa (15 milionów przypada na kwiecień, 25,8 na maj.).

Czy w czerwcu wpłata z pożyczki uległa stosunkowo zmniejszeniu, czy też zwiększeniu, i jaką stanowiła część 50 milionów dochodów administracyjnych — oto interesujące pytanie. Przecież stanowi de facto pokrycie niedoboru budżetowego, powstałego z mniejszych wpływów z podatków, monopolu, przedsiębiorstw i t. p.

Epidemia strajków
w St. Zjednoczonych

WASZYNGTON, 25. 7. (PAT.). Władze poleciły czasowo wstrzymać zakupy bydła w okolicach, dotkniętych suszą, gdyż naskutek strajku w rzeźniach chłopskich nagromadziło się tam zbyt wiele bydła, przeznaczonego na rzeź.

DETROIT, 25. 7. (PAT.). — Wszyscy pracownicy, zajęci w portach na wielkich jeziorach,

wypowiedzieli się jednomyślnie za utrzymaniem strajku.

MINNEAPOLIS, 25. 7. (PAT.). Gubernator wezwał pracowników autobusowych do zakończenia strajku w przeciągu 24-ch godzin, zagrażając, że w przeciwnym wypadku miasto oddane będzie pod kontrolę wojskową. Oddział gwardji narodowej w liczbie tysięcy ludzi wkroczył do miasta.

Bilans Banku Polskiego
za drugą dekadę lipca

W ciągu drugiej dekady lipca zapas złota w Banku Polskim powiększył się o 0,5 milj. zł. do 491,2 milj. zł. Jednocześnie stan pieniędzy zagranicznych i dewiz spadł o 2,3 milj. zł. do 41,4 milj. zł.

Suma wykorzystanych kredytów zmniejszyła się o 7,5 milj. zł. do 680,8 milj. zł., przyczem portfel wekslowy spadł o 6,8 milj. zł. do 581,9 milj. zł., pożyczki, zabezpieczone zastawami, zaś — o 6,3 milj. zł. do 53,6 milj. zł.; natomiast portfel biletów skarbowych zdyskontowanych wzrósł o 5,6 milj. zł. do 43,3 milj. zł.

Zapas polskich monet srebrnych i

bilonu wzrósł o 8,2 milj. zł. do 43,2 milj. zł.

Pożyczka „inne aktywa” spadła o 0,2 milj. zł. do 145,8 milj. zł., pożyczka zaś „inne pasywa” zwiększyła się o 1,1 milj. zł. do 257,3 milj. zł.

Natychmiast płatne zobowiązania wzrosły o 24,9 milj. zł. do 215,0 milionów zł.

Obieg biletów bankowych w wyniku wyższej omówionych zmian spadł o 27,6 milj. zł. do sumy 879,4 milj. złotych.

Pokrycie złotem zwiększyło się z 49,21 proc. w dniu 10 lipca do 49,39 proc. w dniu 20 lipca.

Stopa dyskontowa — 5 proc., zastawowa — 6 proc.

ZNIESIENIE ZAKAZU EKSPORTU
TU ZBÓŻ Z RUMUNJI

Rumuńska Rada Ministrów zdecydowała zniesienie zakazu eksportu zbóż, wprowadzonego, jak wiadomo, w związku z przewidywaniami złych zbiorów w czasie wiosennej posuchy. Utrzymanie został tylko zakaz eksportu pszenicy, której zbiory będą wyraźnie niewystarczające.

REKORDOWE ZBIORY BAWELNY
W PARAGWAJU

Donoszą z Assuncion, że egorcoczne zbiory bawełny w Paragwaju są tak duże, że przeszły wszelkie oczekiwania. Według oficjalnych obliczeń, tegoroczna produkcja bawełny w Paragwaju wynosi 20 milj. kg. wartości około 150 milionów pesów.

WYWÓZ NAJWAŻNIEJSZYCH
TOWARÓW Z POLSKI

Wartość eksportu polskiego, dokonanego w pierwszym półroczu r. b., wyniosła 472,6 milj. zł. W ten sposób wartość eksportu naszego wzrosła w porównaniu z pierwszym półroczem r. 1933 o 37 milj. zł. Najważniejszą pozycją eksportową w pierwszej poł. r. b. był węgiel, którego eksport wyniósł 77 milj. zł., następnie drzewo surowe i wyroby drzewne, a mianowicie wartość eksportu bali, desek, lat wyniosła 47,5 milj. zł. kłód i dłużyc 14,4 milj. zł., podkładów 6,2, dykt i fornirów 9,3 mebli giętych 2,9, papierów 6,4 milj. zł. Na dalszych miejscach stoją następujące pozycje: bekony 25,8 milj. zł., cynk 15 milj. zł., żelazo i stal 13 milj. zł. oraz rury żelazne i stalowe 12 milj. zł. żyto 18 milj. zł., pszenica 6, jęczmień 7,9 milj. zł. Poza tem poważną pozycję eksportową stanowi trzoda chlewna, tkaniny i przedzę, przetwory naftowe, blacha żelazna i stalowa oraz szereg artykułów rolnych. W porównaniu z pierwszą połową r. 1933 zauważył się wzrost wywozu w zakresie następujących artykułów: pszenicy i żyta, chmielu, bydła rogatego i trzody chlewnej, gęsi, benzyny, masła, pierza i puchu, jelit, węgla i koksu, białej cynkowej, sterczanu amonu, nawozów, skór futrzanych, tkanin wełnianych i półwełnianych, przedzę bawełnianej, obuwia gumowego, papierówki, kłód i dłużyc, bali i desek, podkładów kolejowych, fornirów i dykt, mebli giętych, surowki żelaznej, blachy żelaznej i stalowej, szyn kolejowych, rur żelaznych i stalowych.

Dziś na giełdzie

Waluty: Dolar 5,28; frank francuski 34,94; frank szwajcarski 172,25; funt szterling 26,68; marka niemiecka 197,50; szyling austriacki 99,85; korona czeska 21,87.

Monety: Dolar złoty 8,91,5; rubel złoty 4,68,5.

Dewizy: Berlin 205,25; Belgja 123,75; Gdansk 172,53; Holandia 358,20; Londyn 26,70; Nowy Jork 6,29,5; Paryż 34,91; Praga 22; Szwajcaria 172,63; Sztokholm 137,70; Włochy 46,45.

Papiery procentowe: 3 proc. Poż. Budowlana 44,90; 4 proc. Poż. Dolarowa 53; 4 proc. Poż. Inwestycyjna 117; 5 proc. Poż. Konwersyjna 63; 6 proc. Poż. Dolarowa 73; 8 proc. Poż. Dillonowska 85; 7 proc. Poż. Stabilizacyjna 67,68; 7 proc. Poż. Dolarowa Warszawy 63,75; 7 proc. Poż. Śląska 65,75; 4,5 proc. Listy Zast. Ziemi 47,75; 7 proc. Listy Zast. Ziemi Dolarowe 47,25; 5 proc. L. Z. T. K. m. Warszawy 59,50; 8 proc. L. Z. T. K. m. Warszawy 57,75.

Akcje: Bank Polski 85,50; Lilpop 9,55; Starachowice 10,70; Warsz. Tow. Akc. Fabr. Cukru 20; Ostrowiec 20; Modrzewów 3,50; Haberbusch 38.

GIEŁDA ZBOŻOWA

Warszawa, 24. 7. Giełda zbożowa franco Warszawa za 100 kg. Żyto stare i nowe 15,00—15,50; pszenica jedn. 748 gl. 19,00—19,50; pszenica zbierana 787 gl. 18,50—19,00; owies jednolity 468 gl. 16,00—16,50; owies zbierany 438 gl. 15,00—15,50; jęczmień przemalowany 632 gl. 17,00—17,25; jęczmień browarny 18,50—19,00; groch polny z work. 22,00—24,00; groch Wiktoria z work. 37,00—42,00; wyka 16,00—17,00; peluska 20,00—21,00; rzepak zim. 41-43; łubin niebieski 8,10—8,50; łubin żółty 9,50—10,50; mak niebieski z work. 50,00—53,00; ziemniaki fabryczne 3,75—4,00; mąka pszena gat. I B 34,00—36,00; I C 32,00—34,00; I D 30,00—32,00; I E 28,00—30,00; gat. II B 26,00—28,00; II D 25,00—26,00; II F 18,00—20,00; II G 23,00—24,00; gat. III A 24,00—25,00; mąka żytnia I 55 proc. 24,00—25,00; I 65 proc. 23,00—24,00; II 17,50—18,50; mąka żytnia razowa 17,50—18,50; mąka żytnia posiednia 13,50—15,50; otreby pszenne grube stand. 11,50—12,00; pszenne średnie 10,75—11,25; otreby pszenne mialkie 11,25—11,75; żytnie 11,00—10,50; kucy łniane 18,50—19,00; rzepakowe 13,00—13,50; kucy słonecznikowe 42-44 proc. 17,00—18,00; śruta sojowa 20,00—20,50. Ogólny obrót 1837 tonn w tem żyta 373 tonn. Tendencja ożywiona.

(C. d. n.).

Od lat 35 udelikatnia cerę Mydło Bebe Szofmana

Pearl S. Buck

107)

SYNOWIE
Powieść

W mieście panowała cisza. I oto nagle wielka, żelazna brama uchylała się cokolwiek, ktoś się przez nią wsunął, rozglądając wokoło. Na ten zew wodza żołnierze rzucili się naprzód, przyparli szturm do bramy, rozwarli ją szeroko i, jak woda, co przerwała tamę, zalali ulice miasta. Obłężenie się skończyło.

Wang Tygrys nie zwlekał ani chwili, kazał się natychmiast prowadzić do pałacu, gdzie mieszkał herszt rozbójników. Lecz gdy Wang Tygrys wszedł do pałacu przy akompaniamencie rogów i bębnow wojennych, zastał pałac pusty, bowiem herszt zdążył uciec. Snać dowiedział się o zdradzie, dość, że gdy ludzie Wang Tygrysa wdzierali się przez północną bramę, stary rozbójnik, wraz z towarzyszami, wymknęli się przez południową bramę, na równinę. Dowiedział się o tem od żołnierzy, którzy nie uciekali razem ze swym wodzem, Wang Tygrys podążył do południowej bramy, ale dostrzegł już tylko tuman kurzu. Wahał się chwilę, czy ma zarządzić pościg, lecz przyszło mu na myśl, że osiągnął przecież to, czego pragnął, że zdobył stolice prowincji i że nie warto sobie zaprzątać głowy rozbójnikami.

Powrócił więc do opuszczonego pałacu, a niebawem zjawili się tam wielu żołnierzy dawnego władcy, którzy pozostali w mieście i przyszli prosić Wang o opiekę. Uradował się wielce Wang Tygrys, gdyż była tego wielka gromada. Żołnierze przychodzili po dziesięciu, po dwudziestu, a chociaż byli chudzi i wynędzniali, posiadali karabiny i noże. Wang Tygrys rozkazał ich nakarmić i każdemu zapłacić pięć sztuk srebra. A gdy na czele oddziału wkroczył na salę człowiek który zdra-

dził rozbójnika, Wang Tygrys dał mu własnoręcznie dwieście sztuk srebra i rozkazał wręczyć mu również mundur kapitana.

Teraz dopiero Wang Tygrys uprzytomnił sobie, że nadszedł czas, gdy będzie musiał spełnić przyrzeczenie, dane żołnierzom. Udzielił im więc pozwolenia na plądrowanie w mieście, jakkolwiek byłby wolał tego nie czynić. Teraz, gdy już posiadał to, czego pragnął, nie czuł żadnej złości do mieszkających miasta, wzdragał się na myśl o czekających ich cierpieniach. Lecz musiał dotrzymać danego słowa. Podczas trzydniowego pogromu siedział w pałacu ze swą żoną. Ale nawet i ci, jego najbliżsi ludzie, w liczbie około stu, wyrwali się na miasto, aż wreszcie Wang Tygrys zmuszony był ich puścić i zastąpić ich innymi. Gdy zaś bratanek jego, którego trzymał przy sobie, również wyraził chęć wyjścia na miasto, Wang Tygrys wybuchnął, rad, że ma na kimś gniew swój wyrzucić, i ryknął:

— Jakto, czyż mój krewniak ma brać udział w rabunku, jak ta hołota?

I ani na krok nie puszczal od siebie młodzieńca, kazać mu spełniać rozmaite czynności, przynosić jedzenie lub picie, albo ubranie, którego do zmiany potrzebował; a gdy poprzez mury wdzierały się krzyki mordowanych ludzi — Wang Tygrys stawał się jeszcze bardziej gniewny i rozkazujący w stosunku do bratanka, tak, że chłopiec pociał się ze strachu i nie śmiał się odezwać.

Wang Tygrys nie umiał być okrutnym na zimno, bez wyraźnej przyczyny.

Poczytywał to sobie za słabość, powtarzał sobie, że przecież powinien wciąż jeszcze nienawidzić mieszkających miasta za to, że byli tak tęp i uparci i że nie znaleźli jakiegoś sposobu, by mu otworzyć bramy. Ale ilekroć ludzie nieśmiało przychodzili prosić go o pożywienie, Wang Tygrys krzyczał na nich:

— Co, mam was żywić nawet wtedy, gdy rabujecie?

— W całym mieście niema ani garści ziarna — odpowiadali na to — a nie możemy przecież jeść złota, srebra, ani jedwabiu. Tego jest wbród, ale pożywienia